

Prehistorie en oudheid

Archeologen vonden een stenen gewicht in de vorm van een kikker uit Babylonië (in het huidige Irak) van omstreeks 1800 voor Christus. Op het gewicht stond: "Kikker van tien *minas*, een wettig gewicht van de god Sjamasj". De *mina* (ongeveer 500 gram) werd gebruikt om graankorrels af te wegen.

De vondst van dit gewicht laat zien dat er in Babylonië in 1800 voor Christus aan een voorwaarde was voldaan voor het ontstaan van een vroeg-stedelijke samenleving.

2p **2** Leg uit welke voorwaarde dit is.

Gebruik bron 1.

Een historicus beweert dat de Germaanse invallen een keerpunt vormen in de geschiedenis van het Romeinse Rijk.

3p **3** Nuanceer deze bewering door:

- een argument te noemen dat de historicus kan ontleen aan de beschrijving van Lampridius
- uit te leggen, met een passende verwijzing naar de bron, dat Lampridius zelf de invallen in 234 niet als een keerpunt ervaart.

Prehistorie en oudheid

---

bron 1

In 234 vertrekt keizer Severus Alexander vanuit Rome naar het noorden voor een militaire expeditie. De Romeinse geschiedschrijver Aelius Lampridius schrijft over dit vertrek:

Hij vertrok nu voor de Germaanse Oorlog, waarbij allen vurig op een overwinning hoopten. Met tegenzin lieten ze hem vertrekken en allen die hem uitgeleide deden vergezelden hem nog honderd of honderdvijftig mijl. Voor de gemeenschap en voor hemzelf was het een zeer ernstige zaak dat Gallië door verwoestende invallen van de Germanen geplunderd werd. Het gevoel van schaamte werd nog versterkt doordat (...) de Romeinse gemeenschap zwaar gebukt ging onder een volk dat zich altijd zelfs aan onbetekenende keizers onderworpen leek te hebben.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.